

แนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล : กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชน Guidelines for Integrating Creative Movement : A Case Study of Private School

ศุภสุตา ศุภาลัยวัฒน์¹ และ ศศิลักษณ์ ขยันกิจ^{2*}
Supasuta Supalaiwat¹ and Sasilak Khayankij^{2*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูอนุบาล จำนวน 36 คน ในโรงเรียนจิตเมตตา (นามสมมุติ) ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) การวางแผนการจัดกิจกรรม โดยครูกำหนดลำดับเพื่อความต่อเนื่องของกิจกรรม กำหนดวัตถุประสงค์ หัวเรื่อง ที่บูรณาการกับสาระตามความสนใจและชอบของเด็ก สื่อประกอบการเคลื่อนไหวที่ใช้บทเพลงและบทกลอนสำหรับเด็กเป็นสื่อประกอบการสอนประกอบกับการตบมือเพื่อสร้างเสียงประกอบ ออกแบบกระบวนการทำทางการเคลื่อนไหวเบื้องต้นที่สอดคล้องกับบทโน้ตที่ครูกำหนด โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในห้องเรียนมากที่สุด ผ่านการเคลื่อนไหวที่ไม่ซับซ้อนและเหมาะสมกับขนาดของพื้นที่ และ 2) การจัดประสบการณ์การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ โดยครูจัดกิจกรรมหลักที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวอิสระในรูปแบบกลุ่ม ผ่านเพลงที่มีจังหวะชัดเจน และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ หลังจากเตรียมความพร้อมร่างกายและจิตใจของเด็ก โดยใช้การทักทายผ่านการร้องเพลงร่วมกัน และในช่วงกิจกรรมอำนวยการใช้กิจกรรมสงบผ่านการยืดเหยียดร่างกาย

คำสำคัญ : แนวทาง, การบูรณาการ, การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์, ห้องเรียนอนุบาล

¹ นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Graduate Student of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University.
Email: Supasuta.Supalaiwat@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Lecturer of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University.
Email: sasilak@chula.ac.th

* Corresponding Author

Abstract

The primary aim of this research was to explore the strategies employed by kindergarten teachers in the integration of creative movement within their classroom settings. The study focused on a sample of 36 kindergarten teachers at Jitmhetta Kindergarten Classroom (Pseudonym), a private school, and utilized a questionnaire as the primary research instrument. The data collected through the questionnaire was analyzed using statistical techniques, such as frequency distribution, percentages, and content analysis. The findings of the study indicated that the successful incorporation of creative movement in the classroom was contingent upon the teachers' knowledge, creativity, and willingness to include movement in their lessons. The study proposed two key approaches: firstly, the planning and implementation of sequential activities with clear objectives and appropriate movement media, such as song, rhythm, and rhymes while ensuring the safety and suitability of movements within the classroom space. Secondly, the organization of group activities that encourage children to engage in free movement, characterized by clear rhythms aligned with learning objectives, followed by calming activities that involve stretching and relaxation. These approaches have the potential to enhance children's physical and emotional development, as well as cultivate a positive classroom environment.

Keywords : guideline, integration, creative movement activity, kindergarten classroom

บทนำ

การจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านครอบคลุมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตามจากการสำรวจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พ.ศ.2560 พบว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหา พิจารณาจากผลประเมินในมาตรฐานที่ต้องได้รับการปรับปรุงสูงสุด ได้แก่ ครูขาดความสามารถในการจัดกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ทำให้เด็กขาดความสามารถด้านการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ เหล่านี้จะนำไปสู่การด้อยประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับข้อมูลจากการสำรวจของสำนักงานการประถมศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลได้ กล่าวคือ กิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์เป็นการผสมผสานระหว่างความคล่องตัวในการเคลื่อนไหวร่วมกับการแสดงออกทางศิลปะ ทักษะตามพัฒนาการด้านร่างกายและการแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเอง โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจท่าทางการเดินในหลากหลายลักษณะ ส่งผลต่อทักษะการเดินและความคิดสร้างสรรค์ที่สูงขึ้น การเดินเชิงสร้างสรรค์สร้างความสงบสุขภายในใจ ในขณะเดียวกันช่วยให้เด็กได้เรียนรู้การแก้ไขปัญหา การแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก การทำงานร่วมกัน การยอมรับคุณค่าของตนเอง การตระหนักถึงความเป็นตัวตนและวัฒนธรรมของผู้อื่น การเข้าร่วมกับกิจกรรมมากขึ้น และการรู้จักคุณค่าของตนเอง (ณัชชา เตชะอารณชัย, 2560)

การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ หรือการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระ โดยการใช้ ดนตรี คำคล้องจอง บทกลอน นิทาน หรือคำสั่งเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความเป็นตัวตนและความคิดสร้างสรรค์ผ่านการเคลื่อนไหวอย่างอิสระเป็นหนึ่งในเรื่องที่ควรได้รับการส่งเสริม การบูรณาการกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์เข้ากับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ สามารถนำไปสู่การส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน เช่น งานวิจัยของ ชีรพงศ์ เจริญนาค (2563) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายและการเล่นอย่างสร้างสรรค์ที่มีต่อความแม่นยำในการขว้างบอลของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 10 กลุ่มทดลองมีความแม่นยำในการขว้างบอลและมีทักษะการยืน การเดิน การวิ่ง และการกระโดด หลังการฝึกดีกว่าก่อนการฝึก อย่างมีนัยสำคัญ กลุ่มควบคุมมีความแม่นยำในการขว้างบอลและมีทักษะการยืน การเดิน การวิ่ง และการกระโดด หลังการฝึกดีกว่าก่อนการฝึก และกลุ่มทดลองมีความแม่นยำในการขว้างบอลและมีทักษะการยืน การเดิน การวิ่ง และการกระโดด ดีกว่ากลุ่มควบคุม โดยรวมแล้วนักเรียนทุกกลุ่มมีพัฒนาการดีขึ้นกว่าก่อนได้รับการฝึก และงานวิจัยของ

พรพิมล เวสสวรรค์ (2558) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้แนวคิดการเดินเชิงสร้างสรรค์ที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคล่องตัว ความคิดริเริ่ม และจินตนาการสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์สามารถพัฒนาพื้นฐานทางการคิดในเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริพันธ์ บุญยานุสนธิ์ (2561) ที่กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น

โรงเรียนจิตเมตตา ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความโดดเด่นและให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ ภายใต้การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เด็กได้เติบโตอย่างเป็นธรรมชาติ ผ่านการเล่นดนตรี ศิลปะ และการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ (กรรทอง บุญประคอง, 2563) โดยโรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบคละวัย คือ เด็กวัย 3-6 ขวบ ใช้ชีวิตร่วมกันในห้องเรียน โดยครูทำหน้าที่ออกแบบการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นที่สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก แต่ในการเล่นที่แสนธรรมดา นั้น จะมีอุปสรรคต่าง ๆ แฝงอยู่ทั้งหมด ซึ่งเด็กจะได้ฝึกทักษะการตัดสินใจที่จะเลือก เมื่อเลือกและทำแล้วพบอุปสรรค ครูจะเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดแก้ปัญหาด้วยตัวเอง สิ่งสำคัญ คือ ครูจะต้องสังเกตเห็นได้ว่า จากกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละครั้งในสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้ นั้น เด็กได้อะไรบ้าง ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด คณะครูจำที่จะต้องหมั่นทบทวนและถอดบทเรียน เพื่อปรับเนื้อหาหรือกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กทุกช่วง และด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นการแบ่งชั้นแบบคละวัย นอกจากที่เด็กจะได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ครูจัดให้แล้ว ยังเป็นโอกาสให้เด็กได้เล่นและเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มผ่านบทบาทของความเป็นพี่คนโต พี่คนกลาง หรือน้องคนเล็ก ที่มีหลายสถานะเหมือนในชีวิตจริง เป็นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ผ่านวิถีชีวิตจริงอันเป็นธรรมชาติภายใต้กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง ฐานราก 3 มิติ ได้แก่ คือ มิติพัฒนาการ 4 ด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา มิติพัฒนาการด้านทักษะสมองส่วนหน้า และมิติพัฒนาการด้านตัวตน (สุภาวดี หาญเมธี, 2564)

การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีแนวทางที่ชัดเจนในการนำแนวคิดสู่ปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Muhamad et al (2017) ที่พบว่า ครูปฐมวัยมีความต้องการทราบ หลักเกณฑ์ตัวชี้วัดเกี่ยวกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในเด็กเตรียมอนุบาล ให้สามารถออกแบบกิจกรรมเคลื่อนไหวให้แก่เด็กได้อย่างสร้างสรรค์มากขึ้น แสดงให้เห็นว่า ครูอนุบาลยังไม่สามารถจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะให้แก่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้วิจัยต้องการศึกษา แนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาลของโรงเรียนจิตเมตตาที่ให้ความสำคัญและมีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมผ่านการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระภายใต้มนต์คาถาและสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เด็กเรียนรู้ในกิจกรรมประจำวัน สู่แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ และสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยต่อไป

คำถามวิจัย

แนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาลควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาแนวทางในการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล : กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชน 2 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนการจัดกิจกรรม และ 2) การจัดประสบการณ์การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์

วิธีการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนของครูอนุบาล เกี่ยวกับความเป็นมาและความหมาย แนวทางการจัดกิจกรรม สื่อประกอบการสอน การจัดสภาพแวดล้อม ประโยชน์ของกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ และบทบาทของครูในการดำเนินกิจกรรม ประกอบไปด้วย หลักการสอนเคลื่อนไหวตามแนวคิดของออร์ฟ ของ Andrews (1982) แนวทางการจัดประสบการณ์โดยบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ ของ Dow (2010) แนวทางการบูรณาการหลักการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์لابันเข้ากับห้องเรียนของ Langton (2007) แนวทางการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพ ของ Hardiman (2017) กลยุทธ์ในการจัด

กิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ของ Newman and Feinberg (2015) และ การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ 5 ขั้นตอน ของ Cohea (2019) สันนิษฐานเป็นองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนการจัดกิจกรรม และ 2) การจัดประสบการณ์การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ (ตาราง 1)

ตาราง 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประเด็นที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
แนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล	1. การวางแผนการจัดกิจกรรม	1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ หัวเรื่อง ที่บูรณาการกับสาระ
		1.2 การกำหนดสื่อการสอน
		1.3 การวางแผนกระบวนการทำทาง การเคลื่อนไหวเบื้องต้นที่ สอดคล้องกับมโนทัศน์
		1.4 การกำหนดลำดับเพื่อสร้างความต่อเนื่องของกิจกรรม
	2. การจัดประสบการณ์การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์	2.1 การสร้างความพร้อมของร่างกาย และจิตใจ
		2.2 การจัดกิจกรรมหลัก
		2.3 การอำลา

2. การกำหนดประชากรและตัวอย่าง

2.1 กรณีศึกษา คือ โรงเรียนจิตเมตตา กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูระดับอนุบาล และเตรียมอนุบาล โรงเรียนจิตเมตตา จำนวน 36 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2564) ผู้วิจัยเจาะจงโรงเรียนนี้เนื่องจาก เป็นโรงเรียนที่บูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนอนุบาล มีการจัดการเรียนการสอนแบบเตรียมความพร้อม ให้ความสำคัญกับกิจกรรมศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว จำนวนเด็กต่อชั้นเรียนไม่เกิน 20 คน และจัดห้องเรียนแบบคละอายุ

3. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 กำหนดลักษณะและโครงสร้างของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามครู เรื่อง แนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับชั้นที่สอน / ตำแหน่ง ประสบการณ์การสอนในระดับชั้นคละอายุ ประสบการณ์การสอนในระดับชั้นอนุบาล การอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และความถี่ในการบูรณาการกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในแต่ละกิจกรรมของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนการจัดกิจกรรม จำนวน 12 ข้อ และ 2) การจัดประสบการณ์การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ จำนวน 8 ข้อ รวมจำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

3.2 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และคำนวณค่าความตรงเชิงเนื้อหาเป็นรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหาที่ยอมรับได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.5 โดยแบบสอบถามได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหารวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 แสดงว่า มีคุณภาพสูง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครู จากนั้นส่งลิงก์แบบสอบถามออนไลน์ ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 36 ชุด โดยแบบสอบถามที่ตอบกลับมีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ผลได้ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 - 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง สำหรับตอนที่ 3 ใช้การจัดกลุ่มคำตอบ แจกแจงความถี่ นำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม แนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล และข้อคิดเห็นเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ครูอนุบาลทั้งหมดเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 47.2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 86.1) เป็นครูคู่ชั้น (ร้อยละ 52.8) มีประสบการณ์การสอนในระดับชั้นคละอายุ น้อยกว่า 1 ปี และ 3 - 4 ปี เท่ากัน (ร้อยละ 33.3) มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 6 ปี (ร้อยละ 36.1) ส่วนใหญ่ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสารการอบรม (ร้อยละ 34.3) โดยกิจกรรมที่ครูอนุบาลบูรณาการเข้ากับกิจกรรมเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในระดับมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมร่างกาย ($M = 4.63$) และกิจกรรมสร้างสรรค์ ($M = 4.61$) ในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมศิลปะ ($M = 4.22$) กิจกรรมภาษา ($M = 4.11$) กิจกรรมคณิตศาสตร์ ($M = 3.89$) กิจกรรมเล่นอิสระ ($M = 3.80$) กิจกรรมเล่นน้ำเล่นทราย ($M = 3.78$) และกิจกรรมบันทึกลูกกรัก ($M = 3.63$) ตามลำดับ และในระดับปานกลาง ได้แก่ กิจกรรมมอนเตสซอรี ($M = 3.41$) กิจกรรมวิทยาศาสตร์ ($M = 3.33$) และกิจกรรมวิเคราะห์ภาพถ่าย ($M = 3.11$) ตามลำดับ

2. แนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวางแผนการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 94.33 และ 2) การจัดประสบการณ์การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 89.81 โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การวางแผนการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ ในด้านการกำหนดลำดับเพื่อสร้างความต่อเนื่องของกิจกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.22 รองลงมา คือ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ หัวเรื่อง ที่บูรณาการกับสาระ คิดเป็นร้อยละ 95.37 ด้านการกำหนดสื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 93.05 และด้านการวางแผนกระบวนการท่าทางการเคลื่อนไหวเบื้องต้นที่สอดคล้องกับมโนทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 91.67 ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การกำหนดลำดับเพื่อสร้างความต่อเนื่องของกิจกรรม มีลำดับคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติในด้านย่อยตามลำดับ ดังนี้ การกำหนดกิจกรรมช่วงรอยต่อ มีการปฏิบัติมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100 โดยการร้องเพลงเป็นกิจกรรมช่วงรอยต่อที่ครูอนุบาลเลือกใช้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.89 และเลือกใช้การทำสมาธิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.44 รองลงมา คือ การให้เด็กมีส่วนร่วมในการหยิบจับอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 97.22 โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการจัดเก็บอุปกรณ์ร่วมกันหลังจบกิจกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.14 และให้เด็กเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมร่วมกันน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 และการจัดลำดับเพลงประกอบกิจกรรม มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.44 โดยจัดลำดับเพลงให้สอดคล้องกับหัวเรื่องหรือหน่วยการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.18 และจัดลำดับเพลงตามความช้า - เร็ว ของเพลงน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50

2) การกำหนดวัตถุประสงค์ หัวเรื่อง ที่บูรณาการกับสาระ มีลำดับคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติในด้านย่อยตามลำดับ ดังนี้ การกำหนดวัตถุประสงค์ มีการปฏิบัติมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 97.22 โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามความชอบของเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.14 และมี 2 ด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 94.44 ได้แก่ การกำหนดหัวเรื่อง โดยกำหนดตามความสนใจของเด็กในขณะนั้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.35 และกำหนดตามโครงการสอนระยะยาวของโรงเรียนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.88 และการกำหนดสาระการเรียนรู้เข้ากับองค์ประกอบการเคลื่อนไหว โดยในด้านร่างกายกำหนดให้เด็กเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนไหวที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.18 และกำหนดให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายแบบประสานสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.47 ด้านพื้นที่ กำหนดให้เด็กเคลื่อนไหวในระดับสูงและให้เด็กเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.06 และน้อยที่สุดคือการให้เด็กเคลื่อนไหวเป็นเส้นเฉียงและเคลื่อนไหวเป็นรูปร่างสี่เหลี่ยม คิดเป็นร้อยละ 38.34

3) การกำหนดสื่อการสอน มีลำดับคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติในด้านย่อยตามลำดับ ดังนี้ ใช้บทเพลงและบทกลอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.22 โดยใช้เพลงสำหรับเด็ก (Nursery Rhyme) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.29 และใช้เพลงสากลหรือเพลงไทยที่เป็นที่รู้จักในช่วงนั้นและเพลงที่แต่งขึ้นเองน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ การใช้อุปกรณ์ประกอบ คิดเป็นร้อยละ 88.89 โดยใช้ท่าทางทำให้เกิดเสียงด้วยการตบมือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ การใช้ผ้าใบเป็นวัสดุประกอบการเคลื่อนไหว คิดเป็นร้อยละ 96.88 และอุปกรณ์ที่ใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ขลุ่ยและคาบาชาคิดเป็นร้อยละ 3.13

4) การวางแผนกระบวนการท่าทางการเคลื่อนไหวเบื้องต้นที่สอดคล้องกับมโนทัศน์ มีลำดับคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติในด้านย่อยตามลำดับ ดังนี้ วางแผนกระบวนการท่าทางโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในห้องเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยวางแผนใช้การเคลื่อนไหวที่ไม่ซับซ้อน และเหมาะสมกับขนาดของพื้นที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 และใช้สัญลักษณ์กำหนดตำแหน่งของเด็กแต่ละคนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.89 รองลงมาคือ วางแผนกระบวนการท่าทางโดยคำนึงถึงความหลากหลายของกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 94.44 โดยใช้ท่าทางที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของอวัยวะต่าง ๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.18 และใช้ท่าทางที่ส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็กน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.41 และด้านย่อยที่คำนึงถึงน้อยที่สุดในการวางแผนกระบวนการท่าทางคือ ความเหมาะสมกับวัย คิดเป็นร้อยละ 80.56 โดยวางแผนจากความเหมาะสมของการพัฒนาการตามวัยของเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 และวางแผนจากความเหมาะสมของสิ่งที่มีควมกังวลใจในเด็กน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.03

2.2 การจัดประสบการณ์การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ ในด้านการจัดกิจกรรมหลักมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.83 รองลงมาคือ การสร้างความพร้อมของร่างกาย และจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 91.67 และด้านการอำลำน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.55 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การจัดกิจกรรมหลัก มีลำดับคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติในด้านย่อยตามลำดับ ดังนี้ การสร้างทัศนคติที่ดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.22 โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามความเป็นตัวตนของเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 และแนะนำให้เด็กได้ทดลองเครื่องไหวในรูปแบบหรือลักษณะที่ตนไม่เคยได้เคลื่อนไหวมาก่อนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.14 รองลงมา คือ การใช้เทคนิคการสอน คิดเป็นร้อยละ 94.44 โดยใช้เพลงประกอบการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 และใช้เรื่องราวสถานการณ์ หรือนิทานที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ และใช้เกมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 ซึ่งลักษณะของกิจกรรมที่จัดในกิจกรรมหลักทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีลำดับดังนี้ การจัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวในรูปแบบกลุ่ม ($M = 4.44$) รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวในห้องเรียน ($M = 4.41$) และการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวนอกห้องเรียน ($M = 4.22$) ตามลำดับ

2) การสร้างความพร้อมของร่างกาย และจิตใจ มีลำดับคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติในด้านย่อยตามลำดับ ดังนี้ การสร้างความพร้อมโดยใช้การทักทายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.22 โดยใช้การร้องเพลงร่วมกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.29 ใช้การโบกมือทักทายและเล่นเกมร่วมกันน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.57 รองลงมาคือ การสร้างความพร้อมโดยใช้การอบอุ่นร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 91.67 โดยการให้เด็กเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.76 และให้เด็กทำสมาธิผ่านการกำหนดลมหายใจน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.33 และการสร้างความพร้อมโดยใช้การทดลองเคลื่อนไหวน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.11 โดยให้เด็กเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์และเคลื่อนไหวตามสิ่งที่ตนชอบอย่างอิสระมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.42 และให้เด็กเคลื่อนไหวเลียนแบบคน หรืออาชีพน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.81

3) การอำลา มีลำดับคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติในด้านย่อยตามลำดับ ดังนี้ การอำลาโดยใช้กิจกรรมสงบ คิดเป็นร้อยละ 86.11 โดยให้เด็กทำกิจกรรมสงบผ่านการยืดเหยียดร่างกายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.61 และทำสมาธิผ่านการควบคุมลมหายใจน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.48 รองลงมาคือ การอำลาโดยใช้การทบทวนสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 75 โดยชักชวนเด็ก ๆ พูดคุยเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้จบลงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 และให้เด็กแสดงการเคลื่อนไหวที่มีความเกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้อย่างอิสระน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.30

3. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

อุปสรรคในการจัดกิจกรรม พบว่า มีผู้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการจัดกิจกรรม จำนวน 8 คน คือ พื้นที่ในการจัดกิจกรรมที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็กในห้องเรียน (5 คน) ระยะเวลาสนใจของเด็กที่ไม่เท่ากัน (1 คน) ระยะเวลาใน

การจัดกิจกรรมที่จำกัด (1 คน) และการยึดติดกับหัวเรื่อง สาระการเรียนรู้ หรือโจทย์ของเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางกับปฏิบัติแบบเดิม ๆ (1 คน)

ข้อเสนอแนะ พบว่า มีผู้เสนอข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม จำนวน 8 คน คือ ควรจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ (2 คน) ควรสร้างข้อตกลงในชั้นเรียนตั้งแต่ก่อนเริ่มกิจกรรม (2 คน) ควรจัดสรรพื้นที่ให้มีความเหมาะสมกับจำนวนเด็กในห้องเรียน (1 คน) ควรเป็นวางแผนกิจกรรมให้มีความน่าสนใจ สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้ (1 คน) ควรเป็นการออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถทางกายภาพของเด็กตามวัย (1 คน) ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระอย่างแท้จริง (1 คน)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล : กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1) การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์การบูรณาการเข้ากับสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในหลักสูตร

ผลศึกษา พบว่า การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล สามารถบูรณาการเข้ากับสาระการเรียนรู้อื่นได้นอกเหนือจากกิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหว ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางภาษา คณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ เพราะการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ เป็นการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวตามจินตนาการของตนเอง และสามารถพัฒนาสู่การเข้าใจในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ Penfold (2021) กล่าวว่า ธรรมชาติของเด็กช่วงวัยนี้รักการทำกิจกรรมการเคลื่อนไหว การกระโดด และการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นอย่างมาก ดังนั้น กิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์จึงถือเป็นเครื่องมือประกอบการเรียนรู้ที่ดีที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจในสาระการเรียนรู้ในเวลาเดียวกัน ดังที่ Thomas (2011) กล่าวว่า การเคลื่อนไหวจะนำพาเด็กไปสู่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ผ่านรูปแบบที่หลากหลาย การเคลื่อนไหวเป็นสิ่งที่จำเป็นพื้นฐานของพัฒนาการเด็ก สอดคล้องกับ Muhamad et al (2017) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการและหลักเกณฑ์ในการพัฒนาตัวชี้วัดเกี่ยวกับพัฒนาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในเด็กอนุบาล ผลการวิจัย พบว่า ครูปฐมวัยมีความต้องการทราบ หลักเกณฑ์ตัวชี้วัดเกี่ยวกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในเด็กเตรียมอนุบาล ให้สามารถออกแบบกิจกรรมเคลื่อนไหวให้แก่เด็กได้อย่างสร้างสรรค์มากขึ้น

2) แนวทางการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล ควรดำเนินการอย่างรอบคอบใน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การวางแผนกิจกรรม และการจัดประสบการณ์การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ตามแผน

2.1) การวางแผนการจัดกิจกรรม

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์สำหรับเด็กด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดลำดับเพื่อสร้างความต่อเนื่องของกิจกรรม ควรดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้น ภายใต้มีนักที่ครูผู้สอนเป็นคนกำหนด ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ หัวเรื่อง สาระการเรียนรู้ และสื่อการสอน โดยคำนึงถึงเป้าหมายสำคัญที่ต้องการให้เด็กได้รับเป็นสาระการเรียนรู้บนความสามารถและพัฒนาการที่เหมาะสมตามความสามารถของเด็ก ครูออกแบบกระบวนการท่าทางการเคลื่อนไหวโดยคำนึงความปลอดภัยผ่านการจัดกิจกรรมในพื้นที่เหมาะสมกับจำนวนของเด็กมากกว่าการคำนึงถึงความเหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระและมีพื้นที่เพียงพอต่อเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ควรพิจารณาเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัย โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามความชอบ หรือสิ่งที่เด็กสนใจ สนับสนุนให้เด็กได้ใช้จินตนาการผ่านการเล่น นำไปสู่การเข้าใจในสาระอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ Newman and Feinberg (2015) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดสร้างสรรค์เป็นส่วนสำคัญในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ไม่มีผิดถูก แต่เป็นสิ่งที่สามารถทำให้เด็กเกิดความเข้าใจ และสามารถรู้สึกได้ถึงความสำเร็จของตนเอง นอกจากนี้ การวางแผนกิจกรรมให้ต่อเนื่องสามารถช่วยดึงดูดความสนใจ และสมาธิของเด็กให้อยู่กับบทเรียนได้

2.2) การจัดประสบการณ์การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์

การดำเนินกิจกรรมตามแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่ครูได้วางแผนไว้ล่วงหน้าภายใต้มีนักที่ครูผู้สอนเป็นคนกำหนด โดยคำนึงถึงลักษณะหรือรูปแบบการดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างความน่าสนใจ และการสร้างการเรียนรู้เชิงบวกให้กับเด็ก ผ่านการเปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่วมกับผู้อื่นอย่างอิสระ สอดคล้องกับ Jin and Moran (2021) กล่าวว่า การสนับสนุนให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเล่น โดยเปิดโอกาสให้เด็กสร้าง

ความรู้ผ่านการสำรวจ และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อน ซึ่งในแต่ละช่วงของกิจกรรมครูจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ทั้งหมด 3 ช่วง ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมผ่านการทักทายโดยใช้การร้องเพลงร่วมกัน จัดกิจกรรมหลักในรูปแบบกลุ่ม ผ่านเพลงประกอบการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ที่มีจังหวะชัดเจน และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และทำกิจกรรมสงบผ่านการยืดเหยียดร่างกายในช่วงกิจกรรมอาลา อย่างเป็นลำดับขั้น ที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และสร้างพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงตัวตนและความคิดสร้างสรรค์อย่างแท้จริง นำไปสู่การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรต่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพิมล (2558) กล่าวว่า การสร้างความมั่นใจที่จะแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ของตนเองมากขึ้น โดยในการจัดกิจกรรมนี้ ครูได้เปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ออกมาโดยไม่ตัดสินว่า สิ่งที่ได้กระทำนั้นถูกหรือผิด ไม่มีการพูดเพื่อเปรียบเทียบการเดินของเด็กว่าคนไหนดีกว่ากัน และพูดชื่นชมเด็กทุกครั้ง และ Katrena (2017) ที่กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย และจิตใจเด็กก่อนการจัดกิจกรรม ผ่านการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในกิจกรรมเบรนแดนซ์ (Brain Dance) กิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ที่เด็กได้ทดลองเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ ที่ช่วยส่งเสริมและต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ผ่านการใช้สื่ออุปกรณ์หรือดนตรี นอกจากนี้ ครูควรจัดกลุ่มเด็กให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ มีการใช้เนื้อเรื่อง ฎกติกา หรือเพลง ที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ครูได้จัดเตรียมไว้ และสิ่งสำคัญที่ครูควรคำนึงถึง คือ ความชัดเจนในองค์ประกอบของกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการใช้เนื้อเรื่องมีการกระทำที่ชัดเจน การตั้งกฎกติกาที่เข้าใจง่ายในเกม และเพลงที่มีจังหวะที่ไม่ซับซ้อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌกคร เจละละ (2563) ที่กล่าวว่า การใช้ทาน เกม เพลง ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ เป็นการบูรณาการผ่านสื่อที่เสริมสร้างความน่าสนใจให้กับบทเรียนอีกทั้งยังมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีเนื้อหาการเรียนรู้ที่เป็นแนวทางเดียวกัน มีผลต่อประสิทธิภาพการสอนและประสิทธิผลการเรียนรู้ของเด็ก

ดังนั้น การบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในห้องเรียนอนุบาล ถือเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ควรได้รับการส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ในเด็กอนุบาล เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมดังกล่าวในห้องเรียน เพราะกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือประกอบการเรียนรู้ของเด็กที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กวัยอนุบาล ซึ่งครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนผ่านการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์เข้ากับหน่วยการเรียนรู้ เนื้อหา และสาระการเรียนรู้ในห้องเรียนได้ นอกเหนือการจัดในกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ หรือกิจกรรมดนตรี การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์เป็นอีกช่องทางในการสร้างความเข้าใจในสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาการตามวัย เปิดโอกาสการแสดงความเป็นตัวตนและความคิดสร้างสรรค์ในเด็กได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนช่องทางการเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์สำหรับเด็กอนุบาล เช่น จัดทำเว็บไซต์รวบรวมข้อมูล และเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนข้อมูลรูปภาพ วิดีโอ หรือความคิดใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนรู้
2. ครูควรจัดโอกาสที่หลากหลายในการบูรณาการการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์เข้ากับสาระการเรียนรู้ หรือ กิจกรรมต่าง ๆ ประจำวันอย่างเหมาะสม เป็นการกระตุ้นพัฒนาการ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอย่างเป็นธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาในเรื่องอื่น ๆ เช่น การศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครูในกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็ก ปัญหาของผู้เรียนสำหรับกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ ประสิทธิภาพของสื่อการสอนที่ใช้ในกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก เป็นต้น
2. ผู้ที่สนใจสามารถเก็บข้อมูลกับประชากรอื่น ๆ เช่น เก็บข้อมูลกับผู้บริหารของโรงเรียน เป็นมุมมองของผู้บริหารจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ เก็บข้อมูลกับผู้ปกครอง เพื่อติดตามพัฒนาการของเด็กทางร่างกายและจิตใจที่ได้จากการร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์
3. ผู้ที่สนใจสามารถใช้เครื่องมืออื่น ๆ เช่น แบบสังเกต สามารถเห็นพฤติกรรมของเด็กได้อย่างดีจากการร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ ทำให้เห็นถึงพฤติกรรมของเด็กที่พึงประสงค์หรือไม่

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรทอง บัญประคอง. (2563). *แนะนำโรงเรียน*. <https://www.rakluke.com/learning-all/school/item/2020-03-21-13-17-47-2.html>
- ณกกร เจละละ. (2563). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3. *Journal of Educational Technology and Communications Faculty of Education Mahasarakham University*, 13(18), 55-67.
- ณัชชา เตชะอารณชัย. (2560). การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ*, 18(2), 36-42.
- ธีรพงศ์ เจริญนาถ. (2563). ผลของการฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายและการเล่นอย่างสร้างสรรค์ที่มีต่อความแม่นยำในการขว้างบอลของเด็กปฐมวัย. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 37(101), 73-87.
- พรพิมล เวสสวัสดิ์. (2558). ผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้แนวคิดการเต้นเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 10(2), 63-73.
- ศิริพันธ์ บุญญานุสนธิ์. (2561). แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอีสานใต้. *วารสารร่มยสาร*, 16(1), 259-272.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2564). ความรู้ฐานราก 3 มิติในการพัฒนาเด็กและเยาวชน. <https://rb.gy/osyoa>

ภาษาอังกฤษ

- Andrews, N. A. (1982). The Orff-Schulwerk approach to movement and music. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 53(1), 76–77. <https://doi.org/10.1080/07303084.1982.10629292>
- Cohea, K. (2019, April 10). *5 Steps to make your creative movement classes a breeze!* Different drummer dance. <https://www.differentdrummedance.com/blog/5-steps-to-make-creative-movement-a-breeze>
- Dow, C. B. (2010). The power of creative dance. *Young Children*, 31-35.
- Hardiman, K. (2017, September 18). *Creative movement: Guidelines for effective teaching*. AOK Music and Arts. <http://aokmusicandarts.com/dance/2017/11/7/creative-movement-guidelines-for-effective-teaching>
- Jin, M., & Moran, M. J. (2021). Chinese and US Preschool Teachers' Beliefs About Children's Cooperative Problem-Solving During Play. *Journal of Early Childhood Education*, 49, 503-513.
- Langton, T. W. (2007). Applying Laban's movement framework in elementary physical education. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 78(1), 17–53. <https://doi.org/10.1080/07303084.2007.10597954>
- Muhamad, J., Razali, M., & Adnan, Y. M. R. A. N. R. (2017). Needs and criteria in developing creative movement module for preschool children. *Human Resource Management Academic Research Society, International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 7(2), 570-581. <https://ideas.repec.org/a/hur/ijarbs/v7y2017i2p570-581.html>
- Newman, J., & Feinberg, M. (2015). *Move to learn: Integrating movement into the early childhood classroom*. Gryphon House.
- Penfold, L. (2021, January 3). How to teach creative movement to children. *Cultivating Children's Creativity Through Art*. <http://www.louisapenfold.com/creative-movement-young-children/>
- Thomas, J., W. (2011). *Creativity through music and movement*. Illinois Music Educator. 72, 98-99.